

Willem Maat

Fotograaf: Erik Kottier

Deskundig oogheelkundig advies bij de optometrist

Toenemende tekorten op de arbeidsmarkt bij een alomtegenwoordig groeiende vraag, dat leidt tot verstopping van zorg. In de oogheelkunde is dat geen schrikbeeld voor de toekomst, maar dagelijkse realiteit. In de regio Rotterdam werken huisartsen, optometristen en oogartsen samen in het Ksyos Zorgpad Oogheelkunde om mensen zo snel mogelijk de juiste zorg te bieden. De optometrist 'om de hoek' onderzoekt en diagnosticeert alle niet acute oogklachten en de oogarts kijkt op afstand mee. De huisarts blijft via Ksyos en een terugkoppeling in het huisartsinformatiesysteem volledig op de hoogte.

“Een half jaar tot een jaar wachten tot je terechtkunt bij de oogarts, dat kan natuurlijk niet. Daarom is het goed dat we hier in de regio het Zorgpad Oogheelkunde hebben ingericht met Ksyos en het Optometristen Collectief Rijnmond.” Aan het woord is Willem Maat, oogarts in het Maasstad Ziekenhuis Rotterdam. Door vergrijzing, toename van het aantal diabetespatiënten en een tekort aan oogartsen lopen de wachttijden steeds verder op. Dankzij inzet van

het Ksyos Zorgpad Oogheelkunde neemt de druk op de specialistische zorg af. De huisarts verwijst niet acute oogklachten namelijk naar de optometrist in de buurt, in plaats van naar de specialist in het ziekenhuis. “De optometrist kan een patiënt binnen enkele dagen al zien”, vervolgt Maat. “En het is ook nog eens dicht bij huis. Optometristen kunnen mensen heel goed helpen. De schatting is dat zeventig procent van de patiënten die zij zien niet naar ons verwezen hoeft te worden.”

Minder onnodige verwijzingen door samenwerking met optometristen

Snel en makkelijk

In de regio Rijnmond loopt het Zorgpad Oogheelkunde met Ksyos inmiddels ruim vijf jaar, er zijn meer dan 25.000 patiënten geïncorporeerd. “Het is een fantastisch systeem”, vindt Maat. “Optometristen hebben alle apparatuur in huis om ogen goed te meten en foto's te maken. De uitslagen en conclusies krijg ik via het Ksyos EPD. In de tijd dat ik op de poli drie mensen zie, kan ik via Ksyos tien patiënten bekijken. De optometristen doen het over het algemeen namelijk heel goed. Meestal hoef ik hun advies alleen te bevestigen. En dat gaat heel snel en makkelijk via Ksyos.”

De route

In de praktijk verwijst de huisarts of POH een patiënt direct vanuit het HIS door naar de optometrist voor een geprotocolleerd oogonderzoek. Dat omvat onder meer anamnese, (stenopeïsche) visus, refractie, fundusfoto's en tonometrie. Bij vermoeden van bepaalde afwijkingen, zoals glaucoom, komen er specifieke onderzoeken bij. Het Zorgpad Oogheelkunde wordt geregistreerd in het beveiligde online Ksyos EPD en op afstand voorgelegd aan de oogarts als Oogheelkunde Consult. De oogarts heeft een maximale reactietermijn van twee werkdagen, maar reageert gemiddeld binnen vijf uur. Uitslagen, bevindingen, diagnose en het advies van optometrist en oogarts worden via hetzelfde Ksyos EPD en via een edifact-bericht naar het HIS gedeeld met de huisarts. De optometrist deelt de uitslag met de patiënt en initieert het vervolgtraject.

Boost

“De huisarts is de spil in het traject”, zegt optometrist Judith Schop, werkzaam bij Riens Gort Optiek in Alblasterdam. “Als mensen een paar keer bij mij terugkomen, bijvoorbeeld vanwege rode ogen, dan koppel ik dat terug naar de huisarts.” Zo gaat het ook in Rhoon, vertelt huisarts Jantine de Penning. Zij behaalde in 2006 zelf een bijzondere bekwaamheid in oogheelkunde en verwees al voordat het Zorgpad Oogheelkunde met Ksyos werd geïmplementeerd door naar de twee enthousiaste, vakbekwame optometristen in het dorp. “Nu we met Ksyos werken, krijg ik hun terugkoppeling direct binnen in mijn HIS. Ik verwijs bijna niemand meer naar de oogarts. Patiënten zijn snel geholpen en de meesten blijven in de eerste lijn. Dat scheelt ze een trip naar het ziekenhuis in Rotterdam.”

“Als mensen toch naar de specialist moeten, is al bekend wat er aan de hand is en kunnen ze direct door de juiste oogarts, op het juiste spreekuur worden gezien”, vult Judith Schop aan. De inrichting van het Ksyos Zorgpad Oogheelkunde heeft haar werk als optometrist een enorme boost gegeven. “Ik ben ook opticien, maar zie nu alleen nog mensen voor onderzoek. En als iemand een bril nodig blijkt te

hebben, hoeft die echt niet per se bij ons te worden aangeschaft.”

Lagere kosten

Omdat optometristen niet BIG-geregistreerd zijn (enkel de beroepstitel is beschermd) en deelname aan het kwaliteitsregister paramedici en scholing nog vrijwillig is, wordt het oogonderzoek in het Ksyos Zorgpad Oogheelkunde altijd beoordeeld door een oogarts. Daarom verreken de zorgverzekeraar dit met het eigen risico. In de praktijk is dat geen belemmering voor patiënten, vertellen de zorgverleners. Het streven van Ksyos is wel om oogzorg op termijn vrij van eigen risico aan te bieden. Op macroniveau gaan de kosten sowieso omlaag, doordat meer dan de helft van de mensen na het onderzoek bij de optometrist in de eerste lijn kan blijven of geen zorg nodig heeft. Al plaatst Maat daarbij de kanttekening dat de ziekenhuiskosten niet afnemen zo lang de ruimte die bij specialisten ontstaat, wordt opgevuld met mensen van de wachtlijst. “Het voordeel van de samenwerking met optometristen is dat we veel minder onnodige verwijzingen hebben in vergelijking met andere regio's.”

Elkaar vinden

Belangrijk voor een succesvolle samenwerking is dat huisartsen, oogartsen en optometristen elkaar kennen én vertrouwen. Dat begint met het samen opstellen van een regionaal medisch-inhoudelijk protocol. Daar zijn alle beroepsgroepen bij betrokken. Toch blijkt het voor veel huisartsen wennen om door te verwijzen naar een optiekzaak, vertelt Maat. “Wij hebben twee jaar geleden in samenwerking met het Optometristen Collectief Rijnmond en Ksyos een nascholing georganiseerd, waarbij specialisten, huisartsen en optometristen zich samen bogen over casuïstiek. Zo kom je erachter wat de ander aan kennis in huis heeft.” Daarnaast is het van belang om goede afspraken met elkaar te maken, benadrukt De Penning. “Je moet er bijvoorbeeld op kunnen vertrouwen dat de communicatie bij spoed snel verloopt. Als de optometrist een netvliesloslating vermoedt, belt hij direct en wacht hij niet tot ik een keer in het systeem kijk. We weten wat we aan elkaar hebben.”

Meer info?

KSYOS
TeleMedisch Centrum

Ksyos TeleMedisch Centrum
www.ksyos.org
info@ksyos.org
020 600 00 60